

Flerpartimotion

Motion till riksdagen: 2014/15:2986

av Beatrice Ask m.fl. (M, C, FP, KD)

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2015 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att renodla polisens uppgifter, t.ex. genom att pröva om vissa av polisens uppgifter kan läggas på andra myndigheter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av nya former för samverkan mellan Kriminalvården och andra aktörer i syfte att förbättra möjligheterna till återanpassning till ett liv fritt från kriminalitet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Kriminalvården i uppdrag att utöka och utveckla arbetet med särskilda utslussningsåtgärder i syfte att förbereda de intagna för livet efter tiden på anstalt.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka tillgången till yrkesutbildning på anstalt.

Sammanfattning

I Sverige ska människor kunna leva i trygghet, utan att behöva oroa sig för våld och hot. Man ska kunna lita på att den som begår brott också straffas för det. Alliansen har under de gångna åtta åren genomfört omfattande satsningar på hela rättsväsendet. Sedan 2006 har brottsligheten minskat och tryggheten ökat. Vi har i dag fler poliser och anslaget till rättsväsendet är större än någonsin. Utvecklingen går i rätt riktning, men det finns fortfarande stora utmaningar. Alliansen vill gå vidare med ytterligare satsningar för en effektivare polis och en tydligare arbetslinje inom Kriminalvården.

Anslagsanvisning

Tabell 1. Moderaternas, Centerpartiets, Folkpartiet liberalernas och Kristdemokraternas förslag till anslag för 2015 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (tusental kronor).

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (A)
1:1 Polisorganisationen	21 159 726	
1:2 Säkerhetspolisen	1 142 065	
1:3 Åklagarmyndigheten	1 396 032	
1:4 Ekobrottsmyndigheten	609 267	
1:5 Sveriges Domstolar	5 370 755	
1:6 Kriminalvården	7 884 483	
1:7 Brottförebyggande rådet	97 107	
1:8 Rättsmedicinalverket	371 005	
1:9 Gentekniknämnden	5 287	
1:10 Brottsoffermyndigheten	37 519	
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	122 241	
1:12 Rättsliga biträden m.m.	2 468 657	
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	40 082	
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	20 374	
1:15 Bidrag till lokalt brottförebyggande arbete	7 157	
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	18 368	
1:17 Domarnämnden	7 739	
Summa	40 757 864	

Tabell 2. Moderaternas, Centerpartiets, Folkpartiet liberalernas och Kristdemokraternas förslag till anslag för 2015 till 2018 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (miljoner kronor).

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	2015	2016	2017	2018
1:1 Polisorganisationen				
1:2 Säkerhetspolisen				
1:3 Åklagarmyndigheten				
1:4 Ekobrottsmyndigheten				
1:5 Sveriges Domstolar				
1:6 Kriminalvården		+160,0	+160,0	+160,0
1:7 Brottförebyggande rådet				
1:8 Rättsmedicinalverket				
1:9 Gentekniknämnden				
1:11 Ersättning för skador på grund av brott				
1:12 Rättsliga biträden m.m.				
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.				
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar				
1:15 Bidrag till lokalt brottförebyggande arbete				
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden				
1:17 Domarnämnden				
Summa		+160,0	+160,0	+160,0

Förklaring till anslagen

1:6 Kriminalvården

Regeringen föreslår mot bakgrund av en lägre beläggningsnivå att anslaget för Kriminalvården minskas med 100 miljoner kronor årligen för åren 2016–2018. Alliansen föreslår att anslaget inte minskas med 100 miljoner kronor 2016–2018. För satsningen på Kriminalvårdens arbete med särskilda utslussningsåtgärder avsätter Alliansen 60 miljoner kronor från och med 2016.

Rättsväsendets utveckling

Alliansregeringen har under de gångna åtta åren genomfört omfattande satsningar på rättsväsendet. Resursförstärkningarna har inneburit att hela rättskedjan har fått kraftigt förbättrade förutsättningar att utveckla och utöka sin verksamhet. Vi har betydligt fler poliser, åklagare och domare än 2006. Brottsförebyggande rådets (Brå) nationella trygghetsundersökning visar att allmänhetens förtroende för rättsväsendet har stärkts, att fler känner sig trygga när de går ut ensamma en sen kväll och att färre oroar sig för att utsättas för brott.

Brott innebär kränkningar av människors frihet, liv, hälsa och rätt till sin egendom. Därför kan vi aldrig tolerera brottslighet. Målet för Alliansens kriminalpolitik är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet. Varje människa ska känna förtroende för och ha en förvissning om att rättsväsendets myndigheter gör ett bra jobb samt att samhället reagerar snabbt och tydligt när ett brott begås, såväl för att bistå brottsoffer som för att utreda gärningen. Rättstryggheten är en av Alliansens främsta prioriteringar. Det finns inget enkelt svar på hur vi skapar ett tryggt Sverige. Åtgärder behövs på bred front, och det handlar om både resurser, lagstiftning och myndigheternas arbete.

Två av de främsta åtgärderna för att minska brottsligheten är att skapa förutsättningar för minskat utanförskap och ökad sysselsättning. Det behöver finnas framtidstro i alla delar av samhället. Alliansens åtgärder för att fler människor ska få möjlighet till kvalitativ utbildning och jobb spelar därför stor roll för att öka rättstryggheten.

Polisorganisationen

För att polisen ska kunna utreda fler brott och få tid att synas på gator och torg har alliansregeringen gjort historiskt stora resurstillskott. Sedan 2006 har polisen fått drygt 5 miljarder i ökade resurser och vi har idag betydligt fler poliser än tidigare, även i

förhållande till befolkningen. Fler poliser finns i utsatta områden vilket ger bättre möjligheter att arbeta långsiktigt och förebyggande.

De kraftiga resursförstärkningarna har varit en central del i alliansregeringens arbete med att förbättra brottsbekämpningen och öka människors trygghet. Att klara upp brott och lagföra gärningspersoner hör till de brottsbekämpande myndigheternas kärnuppgifter. Nyligen konstaterade Brå i en rapport att polisen i Sverige är lika bra som polisen i andra europeiska länder på att klara upp brott. Polisens utredningsresultat är dock fortfarande inte tillräckligt bra. Vi har dessutom en nedåtgående trend med färre antal personupplärade brott på senare år. Alliansens budskap är tydligt. Polisen bör lägga fokus på de kärnuppgifter som är viktigast: brottsförebyggande arbete, utryckning och utredning. Fler brott ska utredas och leda till fällande dom.

Den nya polisorganisation som träder ikraft i januari 2015 innebär den största organisatoriska reformen av polisen sedan 1965. Syftet är att skapa bättre möjligheter att flytta resurser inom landet, och ansvarskedjan kommer att bli tydligare. Att vårda och säkerställa att den nya organisationen implementeras så att de högt ställda målen med förändringarna nås är en viktig uppgift de kommande åren. Polisens arbetsmetoder behöver utvecklas när brottsligheten förändras. Modern teknik bör bli en naturlig del av verksamheten när allt fler brott sker på internet. De civila utredarna med specialkompetens inom till exempel it och miljöbrottslighet ska kunna användas på ett mer effektivt sätt.

Polisen utför en mängd sysslor som inte tillhör den traditionella verksamheten för polisen. Det handlar bland annat om utfärdande av pass, hantering av hittegods, vissa handräckningsuppdrag, ansvaret för omhändertagna berusade, omhändertagande av djur, viss tillståndsgivning, inspektioner av farliga istappar och inspektion av hotell och pensionat. Vi vill renodla polisens uppgifter i syfte att förstärka utrycknings- och utredningsverksamheten, till exempel genom att pröva om vissa av polisens uppgifter kan läggas på andra myndigheter.

Kriminalvården

Kriminalvården har tillförts betydande tillskott sedan 2006. Myndigheten har höga ambitioner vad gäller innehållet i verkställigheten och säkerhetsarbetet vilket har varit viktiga prioriteringar för alliansregeringen. Alltför många återfaller dock i brott. En effektiv brottsbekämpning kräver en framgångsrik återanpassning efter avtjänat straff. För det krävs en utvecklad och bättre samverkan mellan olika myndigheter och

kommunerna. Att få ett arbete underlättar möjligheterna att anpassa sig till ett liv utanför fängelset fritt från kriminalitet. Satsningar på arbetsskapande åtgärder inne på fängelserna är därför av stor betydelse och bör även fortsättningsvis prioriteras. Det behövs fler åtgärder för att förbereda intagna på kriminalvårdsanstalt för ett liv i frihet. Det handlar bland annat om kontakten med närstående men också andra verksamheter för arbete och goda sociala nätverk som kan bidra till att avhålla från fortsatt kriminalitet.

Den som har avtjänat ett fängelsestraff står ofta inför många utmaningar när hon eller han lämnar fängelset. Det handlar bland annat om bostad och arbete. Oron för att man inte vet vad som ska hända när man kommer ut riskerar att resultera i att personen tar kontakt med tidigare kriminella kontakter. Den som har avtjänat sitt fängelsestraff behöver ett tydligt och starkt stöd från myndigheter och kommunen. Vi vill därför att myndigheterna – bland annat Kriminalvården och Arbetsförmedlingen – tillsammans med bland annat socialtjänsten har en gemensam planering för varje enskild individ som släpps ur fängelset. Det återfallsförebyggande arbetet behöver förstärkas, bland annat genom att göra fler aktörer mer delaktiga i ett aktivt utslussningsarbete. Insatserna för att nå målet om 85 procents sysselsättning bland de intagna behöver intensifieras. Det måste vara tydligt för de intagna att det lönar sig att sköta sig. Kriminalvården behöver också förstärka sitt motivationsarbete och bli bättre på att få de intagna att fullfölja behandling och utbildning.

Att hitta former för att bedriva ett framgångsrikt återfallsförebyggande arbete är en av Kriminalvårdens stora utmaningar framöver. Alliansregeringen tillsatte i juni 2014 en utredning som bland annat ska föreslå nya former för samverkan mellan Kriminalvården och andra aktörer, såsom Arbetsförmedlingen och andra myndigheter, kommunernas socialtjänster och ideella organisationer i syfte att förbättra möjligheterna till återanpassning till ett liv fritt från kriminalitet. Kriminalvården bör få i uppdrag att utöka och utveckla arbetet med särskilda utslussningsåtgärder i syfte att förbereda de intagna för livet efter tiden på anstalt. Vidare bör tillgången till yrkesutbildning på anstalt stärkas.

Sveriges Domstolar

Målet för Sveriges Domstolar är att mål och ärenden ska avgöras med hög kvalitet och effektivitet. Det innebär att antalet mål och omloppstiderna behöver ligga på en nivå som kan anses rimlig. Flera åtgärder har vidtagits inom Sveriges Domstolar för att komma tillrätta med balanser och omloppstider. Åtgärderna har handlat om både

målsättningar, arbetsformer, ökade resurser och förbättrade förutsättningar. Bland förutsättningarna kan exempelvis nämnas det förändrade processrättsliga regelverket, som har lett till mer effektiv och ändamålsenlig handläggning.

Beatrice Ask (M)

Johan Hedin (C)

Johan Pehrson (FP)

Andreas Carlson (KD)